

Krönika från RådNu

Oktober 2018

Hösthälsning från Jenny Höckert: Hur vet vi att det vi gör ger önskad effekt?

I Sverige omsätts varje år stora summor pengar på rådgivning för att skapa utveckling i lantbruk och på landsbygd. Men hur vet vi egentligen att de insatser som görs får önskad effekt?

Samma fråga kan naturligtvis ställas på gårdsnivå – hur vet vi att rådgivningen ger önskat resultat? Frågan är inte alldeles enkel att svara på. Det finns inget självklart och enkelt orsak-verkan-samband mellan rådgivning och effekter på till exempel miljö eller ekonomi.

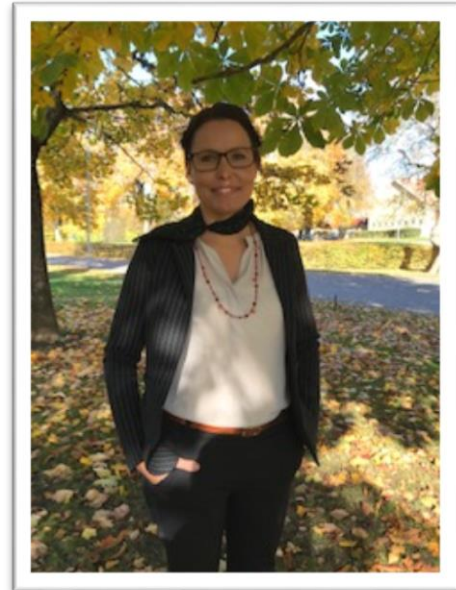
Effekter beror ofta på ett komplext samband mellan många samverkande faktorer. Men en sak är säkert: om vi inte utvärderar det vi håller på med, är det mycket svårt att uttala sig om effekterna och därmed både samhälls- och företagsnytta.

För en tid sedan träffade jag en man som arbetar på Jordbruksverket. När jag berättade att vi på RådNu håller på att kompetensutveckla oss i konsten att göra bra utvärderingar denna höst, suckade han mest och sa något i stil med att **”utvärderingar är ju så himla tråkiga” och ”de används ju aldrig till något, utan hamnar mest i en byrålåda”**.

Jag kan förstå hans spontana reaktion. Min bild är att det görs väldigt få bra utvärderingar av rådgivningssatsningar i Sverige. Ofta görs de i slutet av ett projekt och många gånger använder man inte erfarenheterna från tidigare projekt när man startar nya. Detta gör att många rådgivningssatsningar ser väldigt lika ut till form och innehåll. Och det beror knappast på att man har hittat den gyllene formeln för hur riktigt bra rådgivning skall utformas.

Men hans reaktion är också ett uttryck för behovet av en förändrad syn på hur man kan arbeta med utvärderingar som utvecklings- och lärandemetod. Vid vår första internutbildning träffade vi på RådNu australiensaren **Jeff Coutts**, som kanske är en av de personer som har mest erfarenhet av att utvärdera rådgivnings- och utbildningssatsningar i de gröna näringarna.

Hans tips är att man ska tänka utvärdering redan från projektstart. På så sätt underlättar man möjligheten att göra bra uppföljningar på det man gör. En nyckelaktivitet är så klart att fundera på vilka mål man

egentligen har med sin satsning och att dessa formuleras på ett sådant sätt att man sedan kan följa upp dem. Det tänket kan appliceras både på projekt och vid rådgivning på gårdsnivå.

Vid ett möte med rådgivare som jag var på före sommaren berättade en av rådgivarna att det bara var 10 procent av hans bästa kunder som var intresserade av att göra en utvärdering av verksamheten innevarande säsong vid årets slut. **Om intresset för att formulera mål, undersöka måluppfyllelsen och att hitta förklaringar till varför det blev som det blev är så lågt, är det inte lätt att lära sig av vare sig sina misstag eller sina framgångar.** Behovet av bättre uppföljning och utvärdering finns således på alla nivåer.

Har du något projekt eller någon rådgivningssatsning som du är på väg att starta? Eller har du ett pågående projekt som du skulle vilja utvärdera? Hör gärna av dig till oss! Vi på RådNu hjälper gärna till med såväl planering som att hitta lämpliga former och aktiviteter vad gäller genomförande som att utvärdera era projekt.

Vi ser fram emot att få höra från er!

Jenny Höckert
Forskare på RådNu

RådNu ●
Kompetenscentrum
för rådgivning